

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdu v právní věci žalobce: **T. O.** zast. Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalované: **Policie České republiky**, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje, se sídlem U Výstaviště 18, Přerov, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 2. 12. 2020, č. j. 72 A 49/2020 - 31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalované **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**
- III. Odměna a náhrada hotových výdajů advokáta Mgr. Ladislava Barty **s e u r č u j e** částkou 3400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 (třiceti) dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 10. 2020, č. j. KRPM-104586-41/ČJ-2020-140022-UP.

[2] Tímto rozhodnutím žalovaná podle § 129 odst. 7 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), prodloužila dobu trvání zajištění stěžovatele za účelem jeho předání podle přímo použitelného právního předpisu Evropské unie [nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“)], a to o 33 dnů.

[3] Zajištění stěžovatele předcházelo dne 23. 9. 2020 výjezd hlídky policie k oznámení z linky 158, při kterém hlídka ověřovala totožnost sedmi cizinců nacházejících se na lesní cestě u sjezdu ze silnice E442 ve směru na Olomouc v obci Mladeč u Litovle. Stěžovatel nepředložil žádný doklad totožnosti, cestovní doklad, ani oprávnění k pobytu na území členských států Evropské unie. V systému pro srovnání otisků prstů žadatelů o azyl (systém EURODAC) však byla nalezena shoda – stěžovatel podal dne 20. 8. 2020 žádost o mezinárodní ochranu v Rumunsku.

[4] Při podání vysvětlení dne 25. 9. 2020 stěžovatel uvedl, že pochází z Turecka, kde pracoval jako prodávač v obchodě. Bydlel v panelovém domě společně s bratrem, kterému byt patří. Má základní vzdělání a je svobodný. Z Turecka odjel z finančních důvodů – je tam špatná finanční situace, proto chtěl za lepším životem do Německa, kde žijí jeho dva bratřanci, s nimiž udržuje telefonický kontakt.

[5] Žalovaná jej rozhodnutím ze dne 25. 9. 2020, č. j. KRPM-104586-27/ČJ-2020-140022-UP, zajistila za účelem jeho předání na 30 dnů (do 22. 10. 2020). Jelikož předání nebylo možné v době stanovené v rozhodnutí o zajištění realizovat, rozhodla žalovaná s ohledem na složitost přípravy předání o prodloužení jeho zajištění o 33 dnů, tj. do 24. 11. 2020 (viz výše).

II. Rozhodnutí krajského soudu

[6] Rozhodnutí o prodloužení zajištění za účelem předání napadl stěžovatel žalobou, ve které namítal nepřipustnost svého předání. Rumunsko není podle jeho názoru schopné zabezpečit řádný průběh azylového řízení, neboť v něm jsou systémové nedostatky. V rumunských uprchlických táborech jsou nepřijatelné podmínky, není zajištěna dostatečná hygiena, přístup ke zdravotnickým službám a uprchlíci čelí velkým jazykovým a finančním bariérám. Jde o natolik vypjatou situaci, že se má žalovaná zabývat touto otázkou z úřední povinnosti, což neučinila.

[7] Krajský soud stěžovatelovu žalobu podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl s tím, že odůvodnění žalované považuje za dostatečné. Odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2020, č. j. 7 Azs 72/2020 - 23, který se situací v Rumunsku podrobně zabýval. Zdůraznil přitom, že žalovaná nebyla povinna zkoumat podmínky azylového řízení v Rumunsku z úřední povinnosti, když žádné okolnosti existence systémových nedostatků nenasvědčovaly a sám stěžovatel ohledně stavu rumunského azylového řízení ve správním řízení nic netvrdil. Deklarace systémových nedostatků ve vztahu k určitému členskému státu Evropské unie může nadto připadat v úvahu pouze tam, kde je z okolností věci žalovanému správnímu orgánu zřejmé, že cizinec vůbec nemůže být zajištěn za účelem předání, neboť jeho předání by bylo v rozporu s lidskoprávními standardy sdílenými všemi členskými státy. Taková situace však v případě stěžovatele nenastala.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[8] Rozhodnutí krajského soudu napadl stěžovatel kasační stížností, ve které zopakoval svou námitku ohledně nedostatečného posouzení přípustnosti svého předání do Rumunska. Žalovaná měla zkoumat, zda v případě jeho předání nehrozí riziko nelidského či ponižujícího zacházení, které souvisí s nedostatky azylového řízení v Rumunsku. Znovu

pokračování

zopakoval, že situace žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku je tristní a pro nemajetné žadatele přináší neakceptovatelné podmínky. Problémovými jsou podle jeho názoru oblasti sociálního zabezpečení a participace na integračních programech, není zajištěn dostatek kvalifikovaných tlumočnicků, dochází k diskriminaci, špatné jsou podmínky ubytování, zdravotní péče a hygieny a za nedostatečnou označil také pomoc ze strany státních orgánů. Žalovaná i krajský soud rezignovali na individuální posouzení jeho případu a skutečnost, že stěžovatel nepředložil podklady, ze kterých by systémové nedostatky vyplývaly, nemění podle jeho názoru nic na povinnosti žalované a soudu zhodnotit aktuální situaci v Rumunsku. Bylo proto na nich, aby si přesné a aktuální informace o Rumunsku vyžádaly.

[9] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti zopakovala průběh předchozího řízení a uvedla, že v době rozhodování o zajištění jí nebyla známa žádná skutečnost, která by bránila realizaci stěžovatelova předání, tj. ani skutečnosti svědčící o systémových nedostatcích azylového řízení v Rumunsku. Zároveň zdůraznila, že teprve dne 20. 11. 2020 obdržela informaci z Ministerstva vnitra, že předání stěžovatele nebude možné uskutečnit, proto byl stěžovatel tohoto dne ze zajištění propuštěn.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je zastoupen ustanoveným advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k následujícímu závěru.

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Podstatou věci je posouzení zákonnosti rozhodnutí o prodloužení zajištění stěžovatele za účelem předání podle § 129 odst. 7 zákona o pobytu cizinců, podle kterého je žalovaná oprávněna dobu trvání zajištění za účelem předání prodloužit, a to i opakovaně, je-li to nezbytné k pokračování přípravy předání.

[13] Předně je potřeba zdůraznit, že požadavky na odůvodnění rozhodnutí o prodloužení zajištění nejsou totožné jako v případě rozhodnutí o prvotním zajištění. Jak Nejvyšší správní soud uvedl v rozsudku ze dne 31. 7. 2013, č. j. 1 As 90/2011 - 124, č. 2936/2013 Sb. NSS, rozhodnutí o prodloužení zajištění je nutno chápat jako rozhodnutí obsahově navazující na rozhodnutí o zajištění, proto okolnosti týkající se vydání prvotního rozhodnutí o zajištění při rozhodování o prodloužení délky zajištění není nezbytné znovu detailně popisovat. Rozhodnutí o prodloužení zajištění však musí obsahovat odůvodnění, ze kterého bude jasné, z jakých důvodů nepostačuje původně stanovená doba zajištění, a proč je tedy nutné trvání zajištění prodloužit.

[14] Tyto požadavky rozhodnutí žalované o prodloužení zajištění stěžovatele za účelem předání splňuje. Žalovaná jasně uvedla, že dne 14. 10. 2020 obdržela od Ministerstva vnitra sdělení o průběhu řízení podle nařízení Dublin III, ze kterého vyplynulo, že dne 13. 10. 2020 byl Ministerstvu vnitra doručen souhlas Rumunska s přijetím stěžovatele.

V souladu s čl. 28 odst. 3 nařízení Dublin III bylo tedy nutné provést stěžovatelovo předání do šesti týdnů, tj. do 24. 11. 2020. Jelikož původní zajištění stěžovatele trvalo do 22. 10. 2020, rozhodla žalovaná s ohledem na přípravu předání o jeho prodloužení právě do 24. 11. 2020. Z tohoto hlediska je rozhodnutí žalované plně přezkoumatelné a řádně odůvodněné.

[15] Ostatně, stěžovatel v kasační stížnosti nezbytnost prodloužení svého zajištění, ani dobu trvání zajištění nerozporoval. Brojil toliko proti naplnění účelu zajištění – tj. proti tomu, zda vůbec bylo jeho předání možné. Zajištění totiž není účelem samo o sobě; představuje prostředek k dosažení cíle, kterým je v tomto případě právě předání do jiného členského státu. Není-li naplnění účelu zajištění možné, stává se zajištění nezákonným, neboť jeho prostřednictvím nelze dosáhnout sledovaného cíle. To však na druhou stranu neznamena, že by žalovaná musela při rozhodování o zajištění či jeho prodloužení stavět najisto, zda jeho účel je skutečně proveditelný. Nelze totiž opomenout skutečnost, že policie (žalovaná) hraje v tomto případě pomocnou úlohu, jejím úkolem je vytvořit podmínky pro naplnění účelu zajištění. Proto při rozhodování o zajištění postačí úvaha o potenciální možnosti naplnění jeho účelu – v tomto případě úvaha o potenciální možnosti předání (přiměřeně viz usnesení rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150, č. 2524/2012 Sb. NSS).

[16] Jak již konstatoval krajský soud, společný evropský azylový systém byl koncipován na předpokladu vzájemné důvěry mezi členskými státy. Proto pouze závažná porušení ze strany příslušného státu mohou vést k vyvrácení domněnky o dodržování základních práv žadatelů o mezinárodní ochranu v jiných členských státech. Existují-li však závažné důvody se domnívat, že dochází k systémovým nedostatkům ve státě předání, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie, je nutné pokračovat v posuzování kritérií uvedených v kapitole III nařízení Dublin III., tj. zjišťovat, jestli nemůže být určen jako příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu jiný členský stát. Jinými slovy, existují-li závažné důvody se domnívat, že k systémovým nedostatkům ve státě předání skutečně dochází, nelze cizince do takového státu předat, neboť nikdo nemůže být podroben nelidskému či ponižujícímu zacházení (srov. čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie a čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III).

[17] Zabývat se otázkou existence systémových nedostatků v rozhodnutí o zajištění však není automatickou povinností žalované, bez přihlédnutí k okolnostem dané věci. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017 - 29, č. 3773/2018 Sb. NSS, stanovil podmínky, za jejichž naplnění se žalovaná nemusí v rozhodnutí o zajištění výslovně touto otázkou zabývat. Těmito podmínkami jsou: (i) neuplatnění námitky systémových nedostatků v řízení před správním orgánem, (ii) správní orgán poté, co se touto otázkou zabýval, dospěl k závěru, že k systémovým nedostatkům ve státě předání nedochází, a (iii) o neexistenci takových nedostatků nejsou důvodné pochybnosti.

[18] V nyní projednávané věci neuvedl stěžovatel v řízení o zajištění nic, co by systémovým nedostatkům mohlo jakkoli nasvědčovat. Při podání vysvětlení uvedl toliko to, že důvodem jeho odchodu z vlasti byly finanční potíže. Cílem jeho cesty bylo Německo (Mnichov), kde chtěl začít lepší život. V návaznosti na svůj dřívější pobyt

pokračování

v Rumunsku neuvedl vůbec nic. Lze proto konstatovat, že v řízení o zajištění, resp. jeho prodloužení stěžovatel námitku systémových nedostatků v Rumunsku nevznnesl. Nesdělil-li však cizinec v řízení o prodloužení zajištění relevantní výhrady či obavy ve vztahu k zemi, kam má být předán, nelze po žalované rozumně požadovat, aby prováděla rozsáhlé dokazování s cílem podrobně zjistit situaci v této zemi. To je primárně povinností Ministerstva vnitra, které závazně rozhoduje o samotném předání [viz § 8 písm. b) a c) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů].

[19] Z jednání stěžovatele bylo zjevné, že odmítal návrat do Rumunska (resp. předání) proto, že chtěl odcestovat do Německa. V takové situaci by žalovaná byla povinna hodnotit v rozhodnutí o prodloužení zajištění otázku systémových nedostatků azylového řízení v Rumunsku z úřední povinnosti pouze tehdy, pokud by sama dospěla k závěru, že k systémovým nedostatkům v Rumunsku dochází, či pokud by byly o jejich neexistenci důvodné pochybnosti. K takovému závěru evidentně nedospěla, neboť v rozhodnutí o prodloužení zajištění za účelem předání uvedla, že Rumunsko je bezpečnou zemí, která respektuje základní práva žadatelů o azyl, a realizaci předání stěžovatele do této země proto nic nebrání.

[20] Nejvyšší správní soud znovu opakuje, že stěžovatel v řízení o prodloužení zajištění neuvedl, že by v Rumunsku trpěl z důvodu nedostatečné hygieny, špatné zdravotní péče (naopak uvedl, že jeho zdravotní stav je dobrý a že žádná zdravotní omezení nemá). Také si neztěžoval na nedostatek tlumočnicků, ani na nedostatek právní pomoci či nevyhovující podmínky ubytování. Veškeré tyto námitky vznesl až v žalobě, a to nikoli tak, že by byl těmto podmínkám vystaven, nýbrž obecným výčtem nedostatků rumunského azylového řízení. Na jeho námitku pak krajský soud reagoval tak, že se s hodnocením žalované ztotožnil, výslovně uvedl, že mu nejsou známy skutečnosti nasvědčující existenci systémových nedostatků, a odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, s pomoci které dospěl k závěru, že o takových nedostacích nepanují důvodné pochybnosti.

[21] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud námitku existence systémových nedostatků vypořádal vzhledem k výše citované judikatuře dostatečně. Míra podrobnosti jeho odůvodnění reflektuje tu skutečnost, že nedostatky azylového řízení v Rumunsku namítal stěžovatel až v žalobě proti rozhodnutí o prodloužení svého zajištění za účelem předání, které však svým obsahem navazuje na rozhodnutí o prvotním zajištění (viz výše). Krajský soud také odkázal na přílehlavý rozsudek zdejšího soudu ze dne 28. 5. 2020, č. j. 7 Azs 72/2020 - 23, který hodnotil stav rumunského azylového řízení poměrně podrobně. Přestože je odůvodnění napadeného rozsudku stručné a bezpochyby si lze představit odůvodnění daleko propracovanější a detailnější, jeho závěr odpovídá judikatuře Nejvyššího správního soudu, která se hodnocením rumunského azylového systému opakovaně zabývala. Z obecně známých skutečností nelze dovozovat, že by Rumunsko nebylo schopno zajistit adekvátní podmínky žadatelům o azyl (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 21. 3. 2018, č. j. 2 Azs 33/2018 - 20, již zmiňovaný rozsudek č. j. 7 Azs 72/2020 - 23; či rozsudek ze dne 11. 9. 2018, č. j. 4 Azs 141/2018 - 21; ale také usnesení ze dne 5. 12. 2019, č. j. 1 Azs 256/2019 - 30; ze dne 22. 1. 2020, č. j. 5 Azs 308/2019 - 37; či ze dne 26. 2. 2020, č. j. 4 Azs 347/2019 - 56). Dlužno také dodat, že stěžovatel nevykazuje znaky zranitelné osoby – jde o samostatného dospělého muže v produktivním věku bez zdravotních potíží, není proto důvod domnívat se, že by pro něj

podmínky rumunského azylového řízení měly představovat riziko nelidského či ponižujícího zacházení.

[22] Nejvyšší správní soud neshledal důvod odchýlit se od výše uvedené judikatury a stěžovatel neuvedl takové argumenty, které by náhled na neexistenci systémových nedostatků v Rumunsku změnily, resp. založily by o jejich neexistenci důvodnou pochybnost. S ohledem na uvedené proto Nejvyšší správní soud uvádí, že se ztotožnil se závěrem krajského soudu, potažmo také žalované.

V. Závěr a náklady řízení

[23] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal kasační stížnost stěžovatele důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[24] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí podle obsahu spisu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[25] Podle § 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí zástupci stěžovatele, který byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Zástupce stěžovatele, advokát Mgr. Ladislav Bárta, byl stěžovateli ustanoven již v řízení o žalobě usnesením krajského soudu ze dne 19. 11. 2020, č. j. 72 A 49/2020 - 17. V řízení před Nejvyšším správním soudem ustanovený zástupce učinil jeden úkon právní služby, a to písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)], kterým bylo podání kasační stížnosti. Ustanovenému zástupci tak náleží odměna ve výši 3100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu] a dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů [§ 13 odst. 4 advokátního tarifu], tj. celkem částka 3400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 12. dubna 2021

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu